

На біржі NYSE вартість інвестиційного портфеля зросте на 644 431 млн дол., коли робити акцент при його формуванні на одержання максимальної дохідності. Для ПФТС та УФБ портфель, відповідно, зростатиме на 3434074,192 й 3434080 млн грн.

Коли формувати інвестиційний портфель за критерієм R_{\min} , то для NYSE він зросте на 207 584 429,6 млн дол., для ПФТС — 3689,13 млн грн та для УФБ — 3861,31 млн грн.

При проведенні дослідження не було враховано інші варіанти розвитку подій, що можуть відбуватися з вартістю пакету, коли його розглядати з точки зору D_{\max} і R_{\min} . Вони можуть бути пов'язані з впливом низки соціокультурних, політичних й економічних факторів, що не піддаються математичному моделюванню й можуть надати непередбачені результати.

Разом з тим, проведене дослідження за допомогою розробленої економіко-математичної моделі підтверджують нестабільність фондового ринку України та ненадійність придбання фондових актів для інвестування. Бажано при формуванні інвестиційного портфеля включати в нього золото, як актив, що хеджує вклади юридичних чи/і фізичних осіб.

УДК 338.124.4:336.71.

А. М. Мороз, д-р екон. наук, проф.,
завідувач кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

БАНКІВСЬКА КРИЗА ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Банківська криза характеризується різким зростанням частки сумнівної і безнадійної заборгованості в кредитних портфелях банків, зростанням їх збитків у зв'язку з переоцінкою непокритої ринкової позиції, зменшенням реальної вартості банківських активів.

Все це призводить до погіршення платоспроможності і нездатності банків ефективно здійснювати свої операції.

Наведені симптоми притаманні банківській системі України. за 2009 р. проблемні кредити (прострочені і пролонговані) збільшилися у 3,4 разу, а їх частка у кредитному портфелі банків виросла з 2,3 % на початку 2009 р. до 8,1 % на кінець року.

Збитки банків за 2009 р. склалися на рівні 24 млрд грн. Витрати банків за рік зросли, а доходи скоротилися.

Чисті активи банків України, скореговані на резерви за активними операціями скоротилися за 2009 рік на 6 %, або на 60 млрд грн.

Банківська криза в Україні супроводжується відтоком капіталу. Ресурсна база банків за 2009 р. зменшилась на 7,4 %, або на 60 млрд грн.

Строкові депозити суб'єктів господарювання зменшилися на 35 %, а фізичних осіб — на 12 %.

Основною причиною банківської кризи є економічна криза в Україні, а також масштабне неповернення банківських кредитів.

Серед інших заходів банки змушені скоротити свою кредитну діяльність.

Кредитний портфель банків за рік скоротився на 5,2 %, або на 42 млрд грн. Кредити фізичним особам зменшилися на 14 %, або на 38 млрд грн.

Банківська криза в Україні супроводжується невиконанням зобов'язань перед вкладниками і в першу чергу перед фізичними особами, що підриває до них довіру з боку клієнтів.

Для подолання банківської кризи необхідно:

- укріпити національну валюту;
- понизити рівень доларизації економіки;
- скоротити дефіцит бюджету;
- посилити банківське регулювання;
- активізувати розвиток фінансового ринку і небанківських інститутів;
- підняти рівень банківського менеджменту.

Сталість національної валюти визначається через внутрішню і зовнішню платоспроможність.

Внутрішня платоспроможність національної валюти характеризується наявністю чи відсутністю інформації, а зовнішня — змінами валютного курсу.

В Україні у 2008—2009 рр. відбувалися значні інфляційні процеси. У 2008 р. інфляція становила більше 20 %, у 2009 р. — біля 14 %. У 2010 р. інфляційні процеси продовжуються, тобто усередині держави національна валюта не стійка.

Коливання валютного курсу характеризується такими даними. У 2008р. долар коштував 5,3 грн, а в 2009 р. — 8 грн.

Сталість валютного курсу залежить від платіжного балансу і валютної політики НБУ.

Сальдо платіжного балансу є від'ємним (біля 10,0 млрд дол. у 2008 р. і 16,0 млрд дол. У 2009 р.), тому курс гривні до іноземних

валют знижується. Щоби не допустити різкого падіння курсу, НБУ здійснює операції на валютному ринку, продаючи там валюту зі своїх резервів.

Тому, щоби укріпити зовнішню складову національної валюти, треба скорочувати імпорт і нарощувати експорт.

Рівень доларизації економіки України є високим.

Щоби його понизити, треба чітко виконувати положення Конституції, де сказано, що єдиним платіжним засобом є гривня. Для цього необхідно заборонити валютне кредитування і інші платіжні операції у валюті (крім погашення валютних кредитів).

Погашення зовнішньої заборгованості потребує іноземної валюти, тому скорочення цієї заборгованості державою і суб'єктами господарювання зніме фінансову напругу в банках.

Скорочення дефіциту державного бюджету призведе до зменшення зовнішніх запозичень, які через певний час треба повертати, що здійснюється через банки. Іноді НБУ використовує свої валютні резерви для погашення зовнішніх державних зобов'язань, що ускладнює ситуацію в банківській системі в цілому.

Організаційно-практичні заходи щодо подолання банківської кризи і оздоровлення банківської системи:

1. Встановлення адміністративного контролю в банку.
2. Рекапіталізація проблемних банків.
3. Злиття банків.
4. Відзив ліцензії і ліквідація банку.

Рекапіталізація банківської системи:

- а) списання з балансу збиткових операцій за рахунок держави;
- б) знаходження нових приватних інвесторів;
- в) поповнення капіталу банків за рахунок державних засобів (коштів);
- г) рефінансування НБУ проблемних банків.

При рекапіталізації банків необхідно:

1. Негайно припинити кредитування неплатоспроможних боржників.
2. Розробка програми реструктуризації банку і її виконання.
3. Негайна заміна вищої ланки менеджменту.
4. Контроль за дотриманням банком нормативів власних засобів.

Вплив іноземного капіталу і банків на національну банківську сферу:

Позитивні наслідки:

- підвищення якості обслуговування клієнтів;
- зростання рівня конкуренції і зниження вартості банківських послуг;

- підвищення якості менеджменту;
 - розширення можливостей кооперації у банківському секторі.
- Негативні наслідки:
- підвищення рівня ризику кредитних операцій;
 - скорочення кредитування малого і середнього бізнесу;
 - зменшення обсягів залучених коштів населення.

УДК 336.71 : 330.322

О. В. Москаленко, викл. кафедри інформаційних технологій,
В. Г. Сословський, канд. екон. наук, доц. кафедри фінансів,
Харківський інститут банківської справи УБС НБУ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ

На сьогодні поняття «інвестиційний портфель» трактується не однозначно, існують різні точки зору щодо його класифікації та складових. А якщо поглянути на нього, як на об'єкт управління, необхідно чітко визначитись зі складом та головними характеристиками портфелю з метою застосування оптимальних заходів для ефективного ним управління, з урахуванням динаміки впливу на нього зовнішніх та внутрішніх факторів.

У загальному вигляді інвестиційний портфель можна представити як цілеспрямовано сформовану сукупність об'єктів фінансового та/або реального інвестування, призначену для реалізації попередньо розробленої стратегії, що визначає інвестиційну мету [1].

Далі в якості об'єкта управління більш детально розглянемо портфель реальних інвестицій. Етап формування портфелю реальних інвестицій потребує від банку різноманітних за якістю та складом ресурсів, а насамперед, значних фінансових вкладень. Виходячи з того, що їх обсяг є обмеженим, перед банком постає проблема вибору проектів для фінансування. Цей вибір є доволі складним, бо має враховувати велику кількість важливих факторів: від власних інтересів банку до сучасних тенденцій розвитку економіки країни та світу в цілому. Тому процес формування в управлінні портфелем потребує зваженого підходу і дає найкращі результати завдяки ретельному аналізу потреб банку-ін-